

ISSN 2223-3822

Lutsyviv, I. (2017). Formuvannya metodychnoho pidkhdohu do vyboru napriamkiv aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv [Methodological approach development for choosing the ways of activation of enterprises innovative activities]. *Socio-Economic Problems and the State*. 16 (1), 102-112.

SEPS
Journal
Socio-Economic
Problems and the State

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ВИБОРУ НАПРЯМКІВ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Іванна Луциків

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна

e-mail: ivanna0287@mail.ru

к.е.н., асистент, кафедра менеджменту у виробничій сфері

Article history:

Received: March, 2017

1st Revision: April, 2017

Accepted: May, 2017

JEL classification:

O31

UDC:

330.341.1

Abstract: Розроблено теоретико-методичний підхід та двовимірну матрицю позиціонування для вибору оптимального напрямку активізації інноваційної діяльності, що забезпечуватиме розвиток підприємства в потрібному напрямку з адекватною реакцією на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

Keywords: інновація, активізація інноваційної діяльності, ефективність інноваційної діяльності, інтегральний показник, стратегічний розвиток.

1. Постановка проблеми.

В умовах глобалізації світової економіки і постіндустріального розвитку, ефективність та конкурентоздатність будь-якої національної економіки залежить від здатності генерувати та впроваджувати досягнення науково-технічного прогресу, що відкриває підприємствам, галузям, регіонам та країні в цілому нові можливості реалізації свого розвитку.

На сьогодні активізація інноваційної діяльності стає єдиною можливим шляхом для виживання, функціонування та розвитку підприємств, оскільки дозволяє забезпечити високий ступінь його технологічної незалежності, підвищити ефективність та конкурентоспроможність. Таким чином, за даних умов, особливої актуальності та гостроти на рівні підприємств набуває проблема активізації інноваційної діяльності, пошуку шляхів її посилення та підвищення ефективності.

Луциків І. Формування методичного підходу до вибору напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств [Електронний ресурс] / Іванна Луциків // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2017. — Вип. 1 (16). — С. 102- 112. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17lividp.pdf>.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

2. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням проблем інноваційної діяльності та пошуку шляхів її активізації займалося широке коло як вітчизняних так і зарубіжних учених, зокрема: О. Амоша [1], Б. Андрушків [2], Ю. Бажал [3], Л. Водачек [4], М. Денисенко [5], Н. Кирич [6], С.А. Пригожин [9], Б. Санто [10] та інші. У наукових працях цих вчених розглядалися теоретичні основи інновацій, закономірності інноваційного розвитку, проблеми пов'язані із формуванням інноваційного клімату в країні, розробкою та впровадженням інноваційної стратегії, оцінкою ефективності інноваційних проектів та управлінням інноваційною діяльністю.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Незважаючи на багатовекторність наукових досліджень та велику кількість публікацій, окремі питання прикладного характеру, пов'язані із розробкою методичних рекомендацій до вибору напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств, потребують подальшого дослідження.

4. Постановка завдання.

Метою статті є розробка теоретико-методичного підходу до вибору оптимального напрямку активізації інноваційної діяльності.

5. Виклад основного матеріалу.

Одним із показників ефективності функціонування національної економіки є розвиток та активізація інноваційної діяльності в середині країни, оскільки саме з розвитком інноваційної діяльності підприємств пов'язують подолання кризового стану вітчизняної економіки та забезпечення її конкурентоздатності, високі та стабільні темпи економічного зростання, вирішення певних соціальних та екологічних проблем, підвищення експортного потенціалу країни та зниження залежності від імпорту, підвищення якості життя населення та успішне інтегрування до світового економічного процесу.

Активізація інноваційної діяльності підприємств залежить як від вдосконалення державної підтримки інноваційної діяльності, так і від активності самих суб'єктів господарювання. Дослідження показало, що якщо підприємство буде ігнорувати інновації, то вже через деякий час ризикує втратити конкурентоспроможність, послабити позиції на ринку, втратити споживачів продукції, що, у підсумку, призведе до погіршення фінансового стану, виникнення кризових ситуацій і банкрутства.

Однією із ключових проблем інноваційного розвитку підприємств є вибір обґрунтованих напрямів активізації інноваційної діяльності, розробка системи заходів по їх реалізації.

Сьогодні в умовах обмеження фінансових, матеріальних та трудових ресурсів до вибору напрямків активізації інноваційної діяльності необхідно підходити досить зважено та обережно, оскільки необґрунтований та неправильно обраний напрям активізації та здійснення відповідно до нього заходів може принести для фірми не лише величезні збитки, але й загальмувати подальший розвиток її інноваційної діяльності.

З огляду на все вище викладене, було розроблено авторський методичний підхід до вибору напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств, який ґрунтується на принципах об'єктивності і динамічності та базових засадах матричного підходу і передбачає реалізацію чотирьох етапів, які представлені на рисунку 1.

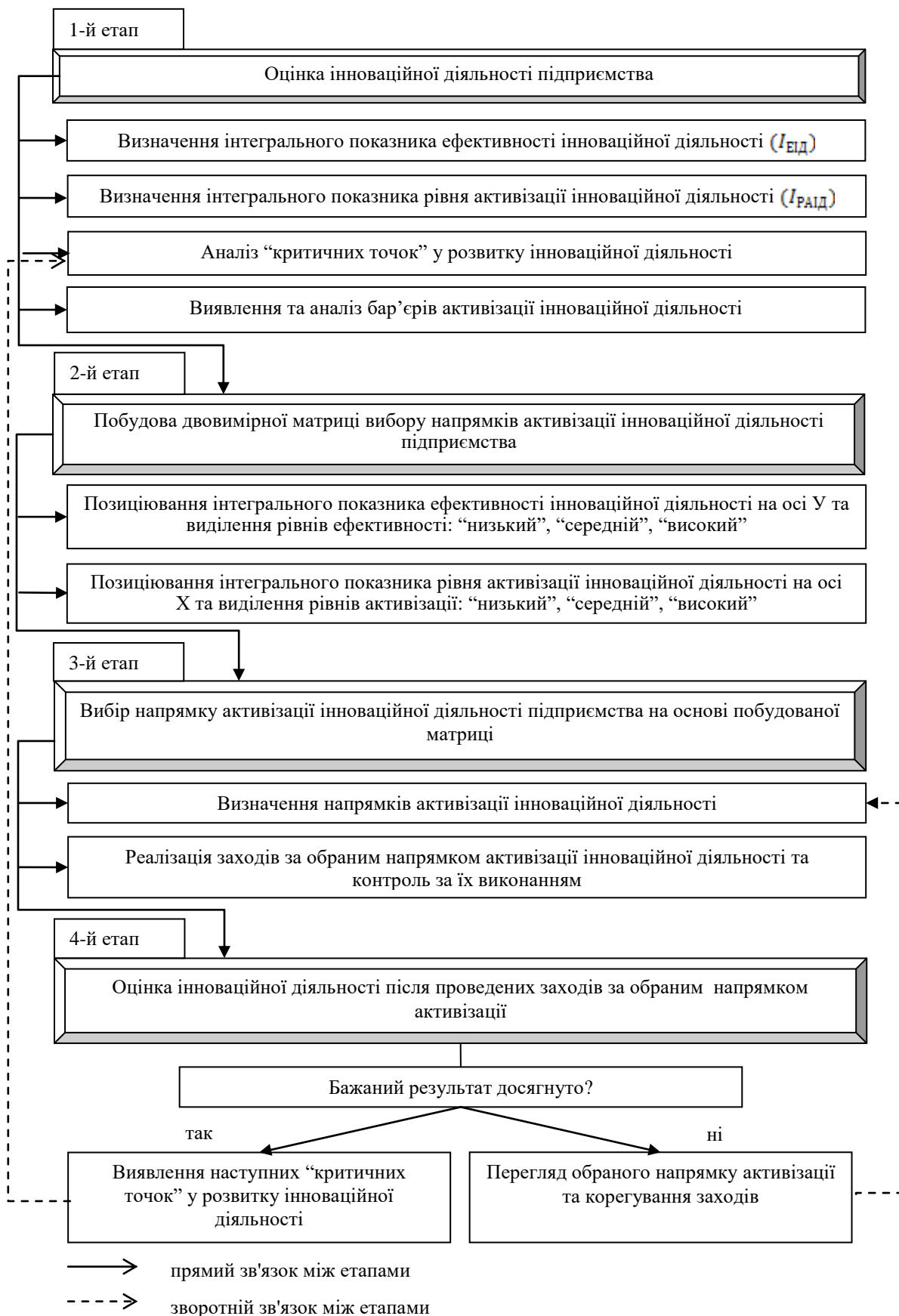

Рис. 1. Етапи реалізації методичного підходу до вибору напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств

Примітка: розроблено автором

На першому етапі, згідно запропонованого підходу, необхідно оцінити інноваційну діяльність підприємства. Для цього спочатку визначається інтегральний показник ефективності інноваційної діяльності. На основі аналізу та узагальнення ряду літературних джерел у яких досліджувалося питання оцінювання ефективності інноваційної діяльності, а також з точки зору оптимальності та нескладності розрахунків була обрана методика визначення інтегрального показника, що представлена у [7, с. 120-124].

Наступним кроком в оцінюванні інноваційної діяльності підприємства стало визначення інтегрального показника рівня активізації інноваційної діяльності, що пропонується здійснювати за розробленою автором методикою і представленою у [8 с. 13-20].

Зазначимо, що одним із важливих кроків на першому етапі стало визначення проблем у розвитку та активізації інноваційної діяльності підприємств. Систематизація результатів опитування підприємств різних галузей економіки та аналіз наукової літератури дозволив нам запропонувати наступну агрегацію проблем інноваційної діяльності підприємств:

- *фінансові проблеми*: нестача власних обігових коштів для реалізації інноваційних проектів, недостатність фінансування із зовнішніх джерел (держави, інвесторів), високі процентні ставки за користування кредитами;
- *внутрішньовиробничі*: низький інноваційний потенціал підприємства, відсутність інноваційної політики та інноваційної стратегії на підприємстві, низький рівень інноваційного менеджменту, нестача кваліфікованого, інноваційно-активного персоналу, недостатній рівень розвитку інформаційно-комунікаційних мереж, слабкий рівень науково-технічного співробітництва;
- *ринкові проблеми*: нерозвиненість інноваційної інфраструктури, низький платоспроможний попит, недостатній рівень внутрішнього конкурентного середовища, високий економічний ризик інноваційної діяльності.

Причиною існування даних проблем у розвитку інноваційної діяльності підприємств є наявність бар'єрів її активізації, виявлення та аналіз яких є важливою складовою оцінювання інноваційної діяльності організації.

Наступним етапом згідно запропонованої методики вибору напрямів активізації є побудова матриці позиціонування інноваційної діяльності підприємства. Методика її побудови є наступною: будуються дві координатні осі X та Y, на осі X відкладають значення зон інтегрального показника рівня активізації інноваційної діяльності, так їх буде три (низький, середній та високий), а на осі Y – значення зон інтегрального показника ефективності інноваційної діяльності, де їх також буде три (низький, середній та високий). Проводимо паралельні лінії до кожної осі координат по значеннях зон інтегральних показників та визначаємо точки перетину цих ліній. Таким чином, має вийти дев'ять клітинок матриці, які є результатами різних комбінацій значень двох вищезгаданих інтегральних показників і визначають напрями активізації інноваційної діяльності підприємства.

Матрицю вибору напрямку активізації інноваційної діяльності підприємств представлено на рисунку 2. Отже, в залежності від рівня ефективності та активізації інноваційної діяльності виділимо наступні види напрямків активізації інноваційної діяльності: підвищення інноваційності; перегляд пріоритетів; переймання досвіду; мотивування; пристосування; концентрація зусиль; виявлення "вузьких місць"; зростання; сталого розвитку.

Для реалізації обраного напрямку активізації інноваційної діяльності необхідним є визначення заходів, спрямованих на її реалізацію. Зауважимо, що комплекс заходів щодо активізації інноваційної діяльності буде ефективним лише тоді, коли матиме системний характер і буде підпорядкований єдиній меті інноваційної діяльності підприємства.

Рис. 2. Матриця вибору напрямку активізації інноваційної діяльності підприємств

Примітка: розроблено автором

У таблиці 1 представлено основний зміст напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств.

Отже, в залежності від існуючого рівня активізації та ефективності інноваційної діяльності підприємство, згідно розробленої матриці, обирає напрямки та заходи щодо посилення власної інноваційної діяльності, що становить зміст третього етапу запропонованої методики. Зазначимо, що у процесі вибору оптимального напрямку активізації необхідно враховувати вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на інноваційну діяльність підприємства, бар'єри її активізації, загальну стратегію розвитку та галузеву специфіку діяльності суб'єкта господарювання.

Разом з тим вибір того чи іншого напрямку активізації інноваційної діяльності повинен відповідати, відповідно до наших міркувань, наступним критеріям:

1. Відповідність обраного напрямку активізації інноваційній спроможності та інноваційній активності підприємства.
2. Можливість використовувати стратегічні альтернативи та нівелювати стратегічні загрози при реалізації обраного напрямку розвитку.
3. Можливість зростання інноваційного потенціалу та інноваційної активності підприємства.
4. Ймовірність виникнення ризиків та ступінь їхнього впливу на діяльність підприємства.
5. Відповідність обраного напрямку розвитку стадії життєвого циклу організації, розвитку галузі та конкурентному середовищу.

Останній етап передбачає оцінку інноваційної діяльності після проведення активізації. При цьому встановлюється, чи був досягнутий результат, який ставився до проведення активізації. Якщо так, то здійснюється виявлення наступних "критичних точок" у розвитку інноваційної діяльності підприємства, а якщо ні, то проводиться перегляд обраних напрямів активізації та корегуються заходи.

Таблиця 1. Основний зміст напрямків активізації інноваційної діяльності підприємств сільськогосподарського машинобудування

Поле	Рівень активізації / Ефективність інноваційної діяльності	Напрямки активізації інноваційної діяльності	Заходи активізації інноваційної діяльності
1	2	3	4
ПОЛЕ 1	низький/низький	Підвищення інноваційності	Реструктуризація, стратегічна орієнтованість підприємства на інноваційний шлях розвитку, здійснення маркетингових досліджень щодо попиту на інноваційну продукцію та запитів споживачів, підвищення рівня наукового та інноваційного потенціалу, підвищення стимулювання інноваційної діяльності та залучення зовнішніх інвестицій, підвищення інноваційної компетенції керівництва та персоналу, оновлення матеріально-технічної бази, стимулювання винахідницької діяльності, формування стратегічних партнерств, придбання патентів та ліцензій.
ПОЛЕ 2	середній/низький	Перегляд пріоритетів	Визначення пріоритетів інноваційної діяльності підприємства, переорієнтація системи продукування інновацій на ринковий попит і споживача, вдосконалення інноваційної політики підприємства, підвищення рівня інноваційного потенціалу, використання наукових досліджень, залучення наукоємних технологій і знань, стимулювання інноваційної активності персоналу, забезпечення інноваційної спрямованості інвестицій, розвиток інформаційно-комунікаційних зв'язків.
ПОЛЕ 3	високий/низький	Переїмання досвіду	Вивчення та впровадження у практику досвіду успішних вітчизняних та зарубіжних інноваційно-активних підприємств, підвищення рівня інноваційного менеджменту на підприємстві, зміна інноваційної стратегії розвитку, вдосконалення механізму реалізації інновацій, розвиток організаційно-управлінської складової підприємства, впровадження нової системи післяпродажного сервісу та обслуговування, придбання сучасних засобів виробництва, підвищення рівня використання наявних інноваційних ресурсів та інноваційної культури підприємства, удосконалення роботи маркетингового відділу та спрямування його діяльності на проведення інноваційних досліджень.
ПОЛЕ 4	низький/середній	Мотивування	Збільшення витрат на інноваційну діяльність та залучення зовнішніх інвестицій, створення відділу інноваційного розвитку на підприємстві, стимулювання інноваційної активності персоналу, залучення працівників до інноваційної діяльності, придбання патентів, ліцензій, оновлення матеріально-технічної бази, підвищення ефективності взаємодії між учасниками інноваційного процесу.
ПОЛЕ 5	середній/середній	Прийняття	Проведення маркетингових досліджень з метою розширення ринків збуту, підвищення інноваційної компетенції персоналу, впровадження управлінських інновацій та передових технологій, вдосконалення організаційної структури інноваційної діяльності, масштабне фінансування НДДКР, покращення комунікацій та взаємодії між підрозділами підприємства, співпраця з іншими підприємствами та науковими інститутами.
ПОЛЕ 6	високий/середній	Концентрація зусиль	Вибір та орієнтація інноваційної діяльності на пріоритетних напрямках розвитку підприємства, формування портфелю патентів та ліцензій, розвиток кадрового потенціалу, співпраця з науковими установами і установами, що займаються НДДКР, підвищення комплексу маркетингових заходів, впровадження різного роду інновацій, підвищення ефективності використання кадрового та інформаційного потенціалу.
ПОЛЕ 7	низький/високий	Виявлення "вузьких місць"	Залучення фінансування з різних джерел у тому числі венчурного капіталу, збільшення фінансування інноваційної діяльності, підвищення рівня інноваційного потенціалу, зниження частки неефективних технологій та низькорентабельних видів продукції, створення служби інноваційного розвитку на підприємстві, проведення маркетингових досліджень, здійснення технічної і технологічної модернізації підприємства, активна співпраця з провідними галузевими та науково-дослідними інститутами, налагодження на підприємстві ефективної системи комунікацій.
ПОЛЕ 8	середній/високий	Зростання	Створення ефективної системи мотивації працівників, сприяння інноваційному розвитку персоналу, розширення наукової комунікації на підприємстві, удосконалення організації управління, впровадження радикальних інновацій, зростання кількості розроблених та придбаних інноваційних розробок та впровадження їх у діяльність підприємства, активізація патентно-ліцензійної діяльності.
ПОЛЕ 9	високий/високий	Сталий розвиток	Активне впровадження різнопланових продуктивних, процесних та організаційно-управлінських інновацій, розширення ринків збуту, вихід на міжнародні ринки, участь у стратегічних корпоративних структурах.

Примітка: складено автором

Зазначимо, що важливим при розробці методичного підходу до вибору напрямів активізації інноваційної діяльності було дотримання його простоти, яка б забезпечувала спроможність застосування у практичній діяльності, адже сьогодні керівникам вітчизняних підприємств необхідні спрощені підходи до вирішення складних і багатоаспектних проблем стимулювання інноваційної діяльності та підвищення ефективності її здійснення. Окрім простоти візуального сприйняття на основі використання матриці, запропонована методика передбачає використання кількісної та якісної інформації, що абсолютно доступна, достатньо точна й достовірна, тобто внутрішньої інформації підприємства.

Зауважимо, що запропонований вибір напрямів та заходів активізації інноваційної діяльності для підприємств носить лише рекомендаційний характер, проте, на наше глибоке переконання, їхнє втілення значно посилить інноваційну діяльність на підприємстві та сприятиме підвищенню ефективності від її здійснення.

Дослідження показало, що, незважаючи на те, у якому полі позиціонування знаходиться інноваційна діяльність підприємства, в цілому формування розгорнутої системи мотивації та стимулювання інноваційної діяльності повинно відбуватися за трьома найважливішими складовими активізації:

- 1) інноваційна спроможність підприємства;
- 2) інноваційна активність підприємства;
- 3) інноваційна готовність підприємства.

З огляду на це, було розроблено основні заходи активізації інноваційної діяльності підприємств у розрізі даних складових.

Заходи щодо стимулювання інноваційної спроможності підприємства включають:

- проведення технічного переозброєння підприємства;
- підвищення фінансування інноваційної діяльності, залучення інвестицій;
- впровадження нових матеріалів та енергозберігаючих технологій;
- проведення маркетингових досліджень;
- створення на підприємстві інноваційних служб та спеціальних підрозділів;
- зниження частки неефективних технологій та низькорентабельних видів продукції;
- матеріальне стимулювання інженерно-технічних та наукових працівників, проведення навчання та підвищення кваліфікації кадрів;
- раціоналізація ресурсної бази;
- підвищення ефективності використання кадрів та інформаційних ресурсів.

Заходи щодо стимулювання інноваційної активності підприємства передбачають:

- стратегічну орієнтованість підприємства на інноваційний розвиток;
- створення, освоєння, впровадження та раціональне використання нових видів продукції;
- проведення НДДКР власними силами;
- придбання та трансфер об'єктів інтелектуальної власності;
- формування внутрішньовиробничих інноваційних структур;
- активна співпраця з провідними галузевими та науково-дослідними інститутами та установами;
- формування автоматизованої бази накопичення, обробки і систематизації інформації;
- забезпечення гнучкої організаційної структури;
- запровадження безперервної системи професійно-кваліфікаційної підготовки та перепідготовки кадрів, внутрішньофірмове навчання;

- підвищення рівня організації праці, ділових та професійних якостей персоналу;
- стимулювання винахідницької діяльності та розвитку творчого потенціалу працівників підприємства;
- налагодження на підприємстві ефективної системи комунікацій;
- здійснення контролю над впровадженням інновацій;
- підвищення ефективності планування інноваційної діяльності, підвищення якості інноваційного менеджменту на підприємстві;
- розвиток інноваційної культури.

Заходи щодо стимулювання інноваційної готовності підприємства:

- наявність високого лідерського потенціалу;
- донесення стратегії інноваційної діяльності співробітникам, роз'яснення необхідності та позитивних наслідків змін;
- залучення працівників підприємства до створення та реалізації інновацій;
- створення якісної та ефективної моделі мотивації працівників (закордонні стажування, проведення науково-винахідницьких акцій, участь у виставковій діяльності);
- розробка ефективної системи морального та матеріального стимулювання;
- підвищення рівня довіри у працівників;
- стимулювання творчої ініціативи;
- забезпеченість персоналу необхідними ресурсами та інформацією;
- розширення наукової комунікації;
- формування сприятливого психологічного та інноваційного клімату в колективі;
- надання додаткових повноважень в ухваленні рішень на робочих місцях, використання гнучких режимів роботи.

Отже, сьогодні в умовах відсутності державної підтримки інноваційного розвитку підприємств проблему активізації інноваційної діяльності вітчизняні суб'єкти господарювання повинні вирішувати власними силами. Здійснення підприємством заходів згідно обраного напрямку активізації та у розрізі кожної із вище виділених складових дозволить підприємству посилити свою інноваційну діяльність, підвищити її результативність та ефективність, забезпечити стратегічний розвиток та стійкі конкурентні переваги на ринку.

Зазначимо, що розроблені науково-методичні та практичні рекомендації щодо оцінки рівня та вибору напрямків активізації інноваційної діяльності апробовано на п'яти вітчизняних сільгоспмашинобудівних підприємствах, що показало їх практичну спрямованість і високу ефективність з позицій підвищення оперативності прийняття і рівня обґрунтованості управлінських рішень щодо забезпечення розвитку інноваційної діяльності в умовах мінливого ринкового середовища.

6. Висновки та перспективи подальших досліджень.

Отже, з огляду на проблему активізації інноваційної діяльності підприємств було розроблено науково-методичний підхід до вибору оптимального напрямку активізації інноваційної діяльності підприємства, який ґрунтується на принципах об'єктивності і динамічності та передбачає розробку матриці позиціювання, що базується на основі порівняння та співставлення інтегральних показників ефективності й рівня активізації інноваційної діяльності, що забезпечуватиме розвиток підприємства в потрібному напрямку з адекватною реакцією на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

Основою подальших наших наукових досліджень буде розробка ефективного механізму активізації інноваційної діяльності підприємств у контексті їх стратегічного розвитку.

Author details (in Russian)

Формирование методического подхода для выбора направлений активизации инновационной деятельности предприятий

Иванна Луцькив

Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя,
ул. Русская, 56., Г. Тернополь, 46001, Украина

e-mail: ivanna0287@mail.ru

к.э.н., ассистент кафедры менеджмента в производственной сфере

Аннотация. Разработаны теоретико-методический подход и двухмерная матрица позиционирования для выбора оптимального направления активизации инновационной деятельности, что обеспечить развитие предприятий в нужном направлении с адекватной реакцией на изменения внешней и внутренней среды.

Ключевые слова: инновация, активизация инновационной деятельности, эффективность инновационной деятельности, интегральный показатель, стратегическое развитие.

Author details (in English)

Methodological approach development for choosing the ways of activation of enterprises innovative activities

Ivanna Lutsykiv

National Science Center "Institute of agrarian economy", Kiev,
56, Ruska str., Ternopil, 46001, Ukraine

e-mail: ivanna0287@mail.ru

Ph.D, Assist. Prof., Department of Management in Manufacturing Sphere

Abstract. A theoretical-methodological approach and two-dimensional positioning matrix were developed to choose the best way of innovative activities accelerating in order to provide the enterprise development in the proper direction with an adequate response to changes of external and internal environment.

Keywords: innovation, activation of innovative activities, effectiveness of innovative activities, integral index, strategic development.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17lividp.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Lutsykiv, I. (2017). Formuvannia metodychnoho pidkhodu do vyboru napriamkiv aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv [Methodological approach development for choosing the ways of activation of enterprises innovative activities]. *Socio-Economic Problems and the State*. 16 (1), 102-112. <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17lividp.pdf>

Використана література:

1. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення / [О.І. Амоша, В.П. Антонюк, А.І. Землянкін, О.Ф. Новікова та ін.]; за ред. О.І. Амоші. – Донецьк: НАН України. Ін-т економіки пром., 2007. – 328 с.

2. Андрушків Б.М. Прикладні аспекти ринку інновацій: [навч. посібник] / Б.М. Андрушків, Л.М. Мельник, Л.Я. Малюта. – Тернопіль: ТНТУ, 2010. – 160 с.
3. Бажал Ю.М. Економічна теорія технологічних змін: [навч. посібник] / Юрій Миколайович Бажал. – К.: Заповіт, 1996. – 238 с.
4. Водачек Л. Стратегія управління інноваціями на підприємстві / Л. Водачек, О. Водачкова. – М.: Экономика, 1989. – 167 с.
5. Денисенко М.П. Стратегічна місія інноваційної діяльності та шляхи її активізації в Україні / М.П. Денисенко, Я.В. Риженко // Проблеми науки. – 2007. – № 6. – С. 10-16.
6. Кирич Н.Б. Інноваційна діяльність підприємств та організацій як метод стабілізації економіки регіонів України / Б.М. Андрушків, Н.Б. Кирич, О.Б. Погайдак // Вісник економічної науки України. – 2009. – №1 (15). – С. 23-25.
7. Коюда В.О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності: [монографія] / В.О. Коюда, Л.А. Лисенко. – Харків: ІНЖЕК, 2010. – 224 с.
8. Луциків І.В. Методичні засади оцінювання рівня активізації інноваційної діяльності підприємства / І.В. Луциків // Проблеми науки. – 2012. – № 8. – С. 13-20.
9. Пригожин А.И. Нововведения: стимулы и препятствия / Аркадий Ильич Пригожин. – М.: Политиздат, 1989. – 270 с.
10. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто – М.: Прогрес, 1990. – 295 с.

References

1. Amosha O.I., Antonyuk V.P., Zemlyankin A.I., Novikova O.F. (2007). Aktyvizatsiya innovatsiynoyi diyal'nosti: orhanizatsiyno-pravove ta sotsial'no-ekonomichne zabezpechennya [Activation of innovation activities: the legal and socio-economic support]. Donets'k: NAN Ukrayiny. In-t ekonomiky prom. [in Ukrainian].
2. Andrushkiv B.M., Mel'nyk L.M., Malyuta L.Ya. (2010). Prykladni aspekty rynku innovatsiy [Applied aspects of market innovation]. Ternopil': TNTU [in Ukrainian].
3. Bazhal Yu.M. (1996). Ekonomichna teoriya tekhnolohichnykh zmin [The economic theory of technological change]. Zapovit [in Ukrainian].
4. Vodachek L., Vodachkova O. (1989). Stratehiyya upravleniyya ynnovatsyyamy na predpriyatyy [Strategy of management innovation on the enterprise]. M.: Ekonomyyka [in Russian].
5. Denysenko M.P., Ryzhenko Ya.V. (2007). Stratehichna misiya innovatsiynoyi diyal'nosti ta shlyakhy yiyi aktyvizatsiyi v Ukrayini [The strategic mission of innovation activity and ways to intensify activation in Ukraine]. Problemy nauky, 6, 10-16 [in Ukrainian].
6. Kyrych N.B., Andrushkiv B.M., Pohaydak O.B. (2009). Innovatsiyna diyal'nist' pidpriyemstv ta orhanizatsiy yak metod stabilizatsiyi ekonomiky rehioniv Ukrayiny [Innovative activities of enterprises and organizations as a method to stabilize the economy of Ukraine's regions]. Visnyk ekonomichnoyi nauky Ukrayiny, 1 (15), 23-25 [in Ukrainian].
7. Koyuda V.O., Lysenko L.A. (2010). Innovatsiyna diyal'nist' pidpriyemstva ta otsinka yiyi efektyvnosti [Innovative activities of the company and its evaluation]. Kharkiv: INZhEK [in Poland].
8. Lutsykiv I.V. (2012). Metodychni zasady otsinyuvannya rivnya aktyvizatsiyi innovatsiynoyi diyal'nosti pidpriyemstva [Methodical principles of evaluation of level of activation of innovative activity of enterprise]. Problemy nauky, 8, 13-20 [in Ukrainian].

9. Pryhozhyn A.Y. (1989). Novovvedenyua: stymuly y prepyatstviya [Innovation: incentives and disincentives]. M.: Polytyzdat [in Russian].
10. Santo B. (1990). Innovatsiya kak sredstvo ekonomycheskoho razvytyya [Innovation as a tool for economic development]. M.: Prohres [in Russian].

© 2017 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
Under the following terms:
Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
No additional restrictions
You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

